

Uloga Nacionalnog parka Plitvička jezera u turističkom razvoju općine Rakovica

Tomičić Bićanić, Irena

Undergraduate thesis / Završni rad

2018

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Karlovac University of Applied Sciences / Veleučilište u Karlovcu**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:128:680664>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-08-08**

VELEUČILIŠTE U KARLOVCU
Karlovac University of Applied Sciences

Repository / Repozitorij:

[Repository of Karlovac University of Applied Sciences - Institutional Repository](#)

zir.nsk.hr

DIGITALNI AKADEMSKI ARHIVI I REPOZITORIJI

VELEUČILIŠTE U KARLOVCU
POSLOVNI ODJEL
STRUČNI STUDIJ UGOSTITELJSTVA

Irena Tomičić Bićanić

**ULOGA NACIONALNOG PARKA PLITVIČKA JEZERA
U TURISTIČKOM RAZVOJU OPĆINE RAKOVICA**

ZAVRŠNI RAD

Karlovac, 2018.

Irena Tomičić Bićanić

**ULOGA NACIONALNOG PARKA PLITVIČKA JEZERA
U TURISTIČKOM RAZVOJU OPĆINE RAKOVICA**

ZAVRŠNI RAD

Veleučilište u Karlovcu

Poslovni odjel

Stručni studij ugostiteljstva

Kolegij: Osnove turizma

Mentor: dr.sc. Silvija Vitner Marković, prof.v.š.

Matični broj studenta: : 0618609018

Karlovac, srpanj 2018.

Sadržaj

1.UVOD	1
1.1.Predmet i cilj rada.....	1
1.2.Izvori podataka i metode prikupljanja podataka.....	1
1.3.Struktura rada	1
2.PRETPOSTAVKE FORMIRANJA TURISTIČKE PONUDE	3
2.1. Atraktivni turistički resursi	4
2.2.Snaga privlačnosti atraktivnog resursa	4
3.TURISTIČKO KORIŠTENJE ZAŠTIĆENIH PROSTORA	6
4. NACIONALNI PARK PLITVIČKA JEZERA.....	8
4.1.Povijesne značajke Plitvičkih jezera.....	9
4.2. Razvoj turizma na Plitvičkim Jezerima	9
4.3. Ugostiteljska ponuda Nacionalnog parka Plitvička Jezera	12
4.3.1. Gastronomska ponuda	12
4.3.2. Smještajni kapaciteti.....	13
5. ANALIZA POSJEĆENOSTI NACIONALNOG PARKA PLITVIČKA JEZERA	14
5.1. Analiza broja posjetitelja Nacionalnog parka Plitvička Jezera.....	14
5.1.2. Cijena ulaznica	16
5.2. Broj ostvarenih noćenja u Nacionalnom parku Plitvička Jezera	16
5.3.Struktura gostiju	17
6.OPĆINA RAKOVICA.....	19
6.1.Razvoj turizma u općini Rakovica.....	20
6.2.Obilježja turističke ponude općine Rakovica	21
6.2.1 Turističke atrakcije	22
6.2.1.Smještajni kapaciteti u općini Rakovica.....	25
7.ANALIZA POSJEĆENOSTI OPĆINE RAKOVICA	27
7.1. Analiza posjetitelja općine Rakovica	27
7.2. Struktura posjetitelja općine Rakovica 2016.godine	27
7.3. Analiza posjetitelja Baračevih špilja	28
8.ANALIZA TURISTIČKOG PROMETA NACIONALNOG PARKA PLITVIČKA JEZERA I OPĆINE RAKOVICA.....	30
9.ZAKLJUČAK	34
POPIS LITERATURE	35
POPIS TABLICA.....	36
POPIS ILUSTRACIJA.....	37

SAŽETAK

U završnom radu se analizira turistički promet Nacionalnog parka Plitvička Jezera i općine Rakovica. Podaci se analiziraju u vremenskom periodu od 2012. do 2016. godine. Nacionalni park Plitvička Jezera su svjetska turistička destinacija, privlačna i atraktivna turistima. Nacionalni park Plitvička Jezera posjećuje značajan broj turista tijekom kalendarske godine. Analizom stope rasta turističkog prometa tijekom promatranih godina vidljivo je da Nacionalni park Plitvička Jezera ima važnu ulogu u turističkom razvoju općine Rakovica. Općina Rakovica se turistički razvija. Kontinuirano se povećava broj smještajnih kapaciteta i ostvarenih turističkih noćenja. Razvija se turistička ponuda i valoriziraju se antropogeni i prirodni turistički resursi.

Ključne riječi: Plitvička jezera, općina Rakovica, turistički promet, turistička ponuda

ABSTRACT

This final paper analyzes the tourism turnover of the Plitvice Lakes National Park and the Rakovica municipality. Data are analyzed in the period from 2012 to 2016. The Plitvice Lakes National Park is a world famous and attractive tourist destination. Plitvice Lakes National Park counts large number of tourists throughout the year. Analyzing the growth rate of tourism turnover it is visible that the Plitvice Lakes National Park has an influence on the tourist development of the Rakovica municipality. Rakovica municipality is developing tourism. The number of accommodation facilities and overnight stays are increasing. Tourism supply is growing and the cultural and natural tourism resources are improving.

Key words: Plitvice Lakes, Rakovica municipality, tourism turnover, tourism supply

1.UVOD

1.1.Predmet i cilj rada

Predmet ovog rada jest uloga Nacionalnog parka Plitvička Jezera u turističkom razvoju općine Rakovica. Cilj rada je analizom prikupljenih sekundarnih podataka utvrditi ulogu i značaj Nacionalnog parka Plitvička Jezera u turističkom razvoju općine Rakovica. Istraživački problem podrazumijeva odgovore na sljedeća pitanja:

1. Ima li Nacionalni park Plitvička jezera značajnu ulogu na turistički razvoj općine Rakovica?
2. Može li se u vezu dovesti ostvaren turistički promet Nacionalnog parka Plitvička jezera s ostvarenim turističkim prometom općine Rakovica?

Analize su provedene u vremenskom periodu od 2012. godine do 2016. godine.

1.2.Izvori podataka i metode prikupljanja podataka

Za izvor podataka su korištene stručne knjige i internet stranice iz područja turizma i hotelijerstva. U ovom radu se analiziraju sekundarni podaci. Podaci su prikupljeni metodom istraživanja za stolom (historijska metoda).

1.3.Struktura rada

Sveukupno rad sadržava devet poglavlja. Rad započinje uvodom. Drugo i treće poglavlje obuhvaća teorijski aspekt analiziranja istraživačkog problema. Drugo poglavlje opisuje turističku ponudu, atraktivnost turističkog resursa, snagu privlačnosti turističkog resursa, dok treće poglavlje opisuje turističko korištenje zaštićenih prostora.

Četvrto poglavlje obuhvaća opće podatke Nacionalnog parka Plitvička Jezera, povijesne značajke, razvoj turizma na Plitvičkim Jezerima, ugostiteljsku ponudu Nacionalnog parka i smještajne kapacitete. U petom poglavlju se analizira posjećenost Nacionalnog parka Plitvička Jezera u vremenskom periodu od 2012. do 2016. godine, kroz broj posjetitelja i broj ostvarenih noćenja u Nacionalnom parku Plitvička Jezera. Navodi se cijena ulaznica i struktura gostiju u 2016. godini.

Šestim poglavljem se analizira tema koja obuhvaća općinu Rakovica, razvoj turizma u općini Rakovica, turističku ponudu u općini Rakovica i smještajne kapacitete općine Rakovica. Sedmo poglavlje obuhvaća analizu posjećenosti općine Rakovica u vremenskom periodu od 2012. do 2016. godine. Analizira se broj posjetitelja kroz ostvareni broj noćenja, broj postelja općine Rakovica, broj posjetitelja Baračevih špilja, te je prikazana struktura gostiju u 2016. godini.

Osmim poglavljem uspoređuje se odnos stope rasta turističkog prometa Nacionalnog parka Plitvička Jezera i stope rasta turističkog prometa općine Rakovica. Rad završava zaključkom.

2.PRETPOSTAVKE FORMIRANJA TURISTIČKE PONUDE

Turistička ponuda je količina roba i usluga koja se nudi turistima na određenom turističkom tržištu, u određeno vrijeme i po određenoj cijeni.¹ U turističkoj ponudi sudjeluje velik broj sudionika na turističkom tržištu, te tko god nastoji prodati svoju uslugu ili robu je predstavnik turističke ponude.

U turističku ponudu ubrajamo: smještaj, prehranu, prijevoz, posredovanje, vođenje i ostale turističke robe i usluge. Na samo turističku ponudu utječu i različiti turistički čimbenici kao što su poduzetnici, država, potražnja, gospodarstvo, okolina i društvo.

Svaka turistička ponuda da bi mogla funkcionirati mora biti temeljena na sljedeće četiri pretpostavke:

- Atraktivnost prostora
- Prometnoj dostupnosti
- Izgrađenim receptivnim kapacitetima
- Promociji o turizmu.²

Atraktivnost prostora je jedan od glavnih elemenata turističke ponude gdje prostor svojom atraktivnošću privlači turiste. Sekonomskog stajališta atraktivnost bi se mogla definirati kao sposobnost specifičnog elementa, ili kombinacije elemenata, turističke ponude u privlačenju većeg broja posjetitelja na određeno područje s ciljem ekonomske valorizacije.³

Prometna dostupnost je značajna za razvitak turističke destinacije. Prometno povezani i dostupne turističke destinacije bit će turistički posjećenije. Stoga ulaganje u razvitak prometne infrastrukture je od velike važnosti pri poboljšanju turističke ponude same destinacije. Razina kvalitete prometa koji omogućuje brz i siguran prijevoz iz mjesta stalnog boravka do turističkog odredišta značajan je za domaća kao i za međunarodna kretanja.⁴

Receptivni kapaciteti su prihvatni kapaciteti turista u određenoj turističkoj destinaciji. Turist se ne odlučuje za određenu lokaciju ako je svjestan da ga tamo ne očekuju potrebni receptivni

¹Pirjevec, B., *Turizam-jučer,danas,.....*, Veleučilište u Karlovcu, Karlovac, 2008., str.98

²Ibidem, str.101

³ Ibidem, str.101

⁴Bilen, M., Bučar, K., *Osnove turističke geografije*, Ekonomski fakultet Zagreb, Zagreb 2001., str.12

kapaciteti. U receptivne kapacitete ubrajamo smještajne kapacitete, prehrambene kapacitete, komunalna infrastruktura, sportski objekti i objekti zabave.⁵

Promocija u turizmu je još jedna od vrlo važnih pretpostavki turističke ponude. Ozbiljna marketinška analiza elemenata ponude mora uzeti u obzir i promociju kao jedini mogući komunikacijski proces kojim se ponuda povezuje s tržištem potražnje, a o čemu će biti riječi kada se govori o karakteristikama turističke ponude.⁶

2.1. Atraktivni turistički resursi

Resurse možemo definirati kao prirodna ili antropogena dobra koja se mogu gospodarski iskoristiti (valorizirati). Oni su dio cjeline razvoja određenog geografskog područja odnosno regije ili zemlje u cjelini, a bogatstvo resursima komparativna je prednost u gospodarskom razvoju.⁷

Prema broju dolazaka turista na pojedina geografska područja tada govorimo o atraktivnosti turističkog resursa:

- Lokalnog značaja
- Regionalnog značaja
- Nacionalnog značaja
- Svjetskog značaja.⁸

Prema duljini boravka na određenom području atraktivnost turističkog resursa djelimo na:

- Primarne ili stacionarne
- Sekundarne ili izletničke.⁹

2.2. Snaga privlačnosti atraktivnog resursa

Snaga privlačnosti atraktivnog resursa mjeri se brojem posjetitelja.¹⁰ Što je prostor atraktivniji povećava se i broj posjetitelja.

⁵Bilen, M., Bučar, K.:op.cit, str. 12

⁶Pirjevec, B., op.cit., str.104

⁷Bilen, M., Bučar, K., op.cit., str. 21

⁸Pirjevec, B., op.cit., str.102

⁹ Ibidem, str.102

¹⁰Pirjevec, B., op.cit., str.102

Turistička vrijednost resursa ocjenjuje se dakle obujmom turističkog prometa odnosno brojem posjetitelja. Pri tome je stupanj atraktivnosti resursa samo jedan od elemenata vrednovanja resursa (prostora).¹¹

Atraktivnost prirodnih ili antropogenih resursa jedan je od najvažnijih elemenata usmjeravanja turista o određenu turističku destinaciju. Svi drugi čimbenici turističke ponude mogu se vremenom mijenjati i poboljšavati, ali stupanj privlačnosti nekog resursa trajna je i nepromjenjiva vrijednost koja odlučujuće djeluje na usmjeravanje turističkih kretanja i masovnost posjeta.¹²

¹¹Bilen, M., Bučar, K., op.cit., str.48

¹²Ibidem, str.121

3.TURISTIČKO KORIŠTENJE ZAŠTIĆENIH PROSTORA

Postojanje i razvoj turizma temelji se na karakteristikama i svojstvima tog prostora, on je dakle korisnik i potrošač prirodnih i antropogenih vrijednosti u prostoru. Upravo zato je turizam zainteresiran za trajno očuvanje takvog prostora, za zaštitu svih onih vrijednosti na kojima se temelji njegov razvoj.¹³

Turizam se opredijelio za aktivnu zaštitu dobara čime bi trebalo postići dva cilja:

- Zaštititi prostor od narušavanja osnovnih vrijednosti
- Postići optimalne ekonomske učinke u okviru turističke eksploatacije te stvoriti sredstva za investiranje u zaštitu i očuvanje vrijednih prostora (resursa).¹⁴

Kada govorimo o zaštićenim područjima prvenstveno mislimo na nacionalne parkove, parkove prirode, specijalne rezervate te velik broj pojedinačnih biljnih i životinjskih vrsta. Osim prirodnih, posebno je zaštićeno još oko 15 000 različitih spomenika kulture, arheoloških nalazišta, urbanih i ruralnih cjelina.¹⁵

Strogi prirodni rezervati u RH su:

- Hajdučki i Rožanski kukovi
- Bijeleske stijene i Samarske stijene.¹⁶

Parkovi prirode u RH su:

- Papuk
- Samoborsko gorje-Žumberak
- Učka
- Vransko jezero kod Biokova
- Kopački rit
- Medvednica
- Velebit
- Biokovo
- Telašćica
- Lonjsko polje.¹⁷

¹³Bilen, M., Bučar, K., op.cit., str. 51

¹⁴ Ibidem, str. 51

¹⁵ Ibidem, str. 51

¹⁶Bilen, M., *Turizam i okoliš*, Veleučilište u Karlovcu, Karlovac, 2016., str. 145

Nacionalni parkovi u RH su:

- Plitvička jezera
- Krka
- Brijuni
- Paklenica
- Risnjak
- Kornati
- Mljet
- Sjeverni Velebit.¹⁸

Strogi prirodni rezervati (pejzaži) imaju izrazito visok stupanj ekološke zaštite, gdje se dopuštaju samo oni zahvati koji neće ni na koji način narušiti slobodnu evoluciju prirode. Ti kopneni ili vodeni prostori namijenjeni su isključivo očuvanju prirode, kojoj se ni na koji način neće promijeniti biološka raznolikost.¹⁹

Parkovi prirode su prostrani prirodni ili djelomično kultivirani prostori s naglašenim ekološkim, estetskim i rekreativnim, pa time i turističkim vrijednostima međunarodnog i nacionalnog karaktera.²⁰

Nacionalni parkovi su i u Hrvatskoj kao i u svijetu također područja zakonom strogo zaštićena, a obuhvaćaju jedan ili više sačuvanih ili neznatno izmijenjenih ekosustava, a zbog stručnih, znanstvenih, kulturnih, odgojno-obrazovnih, ekoloških i turističko-rekreativnih razloga.²¹

¹⁷Bilen, M., op.cit., str.146

¹⁸ Ibidem, str. 146

¹⁹ Ibidem, str.145

²⁰ Ibidem, str.146

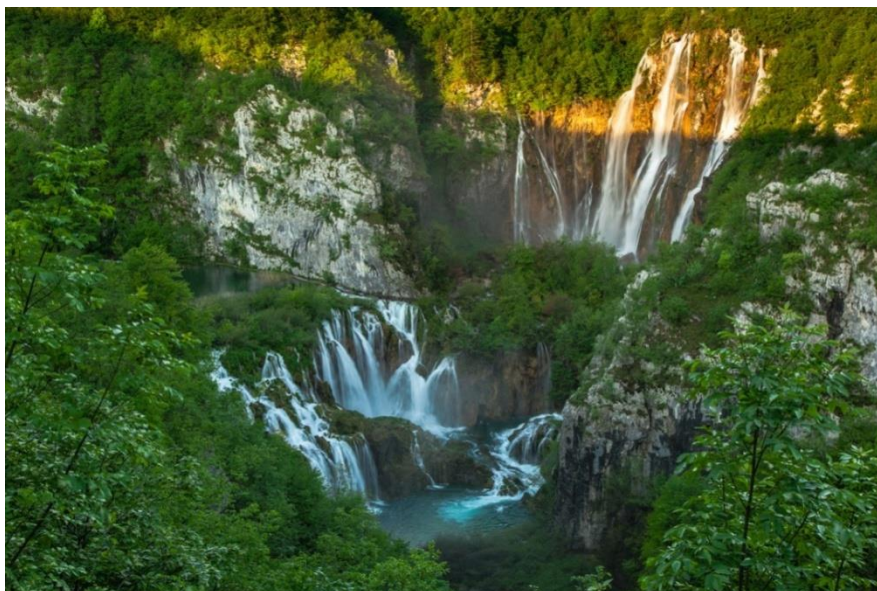
²¹ Ibidem, str.145

4. NACIONALNI PARK PLITVIČKA JEZERA

Lika je regija koja ima veoma specifične prirodne i antropogene resurse. Tu prije svega mislimo na Plitvička jezera, rijeku Gacku, Velebit, brojne fenomene u kršu.²²

Plitvička jezera sasvim sigurno spadaju u svjetske raritete, a po svojim estetskim svojstvima atrakcija su visokog stupnja privlačnosti. To je resurs po kome je Lika i Hrvatska prepoznatljiva na turističkom tržištu i resurs koji prenosi svijetu sliku Like i Hrvatske.²³

Slika 1. Plitvička jezera, Veliki slap

Izvor: Nacionalni park „Plitvička jezera“, <https://np-plitvicka-jezera.hr> (09.06.2018.)

Područje Plitvičkih jezera, proglašeno je nacionalnim parkom i ubraja se u najljepše prirodne znamenitosti Europe. To je šumoviti planinski kraj kroz koji se, jedno ispod drugog, niže šesnaest prekrasnih jezera i jezeraca kristalne modrozeleno boje. Vodom ih pune mnoge rječice i potoci, međusobno su spojena pjenušavim kaskadama i šumnim slapovima. Tijekom tisućljeća voda ovih jezera je kršila, nagrizala i otapala stijene i korita kojima je tekla.²⁴

²²Bilen, M., Bučar, K., op.cit., str .146

²³ Ibidem, str. 146

²⁴ Turistička zajednica Općine Plitvička Jezera, www.discoverpitvice.com(23.05.2018.)

Park je smješten u Gorskoj Hrvatskoj, između planinskog lanca Male Kapele na zapadu i sjeverozapadu i Ličke , te Plješivice na jugoistoku. Administrativno se nalazi na području Ličko-senjske (90,7%) i Karlovačke županije (9,3%).²⁵

4.1. Povijesne značajke Plitvičkih jezera

Prve kartografske zapise Plitvičkih jezera nalazimo još na crtežima iz 17. stoljeća, a tekstualno se spominju u zapisima iz druge polovice 18. stoljeća. Naziv Plitvice u literaturi prvi puta je unesen daleke 1777. godine.²⁶ Već devedesetih godina 19. stoljeća javljaju se prve organizirane inicijative za proglašenje Plitvičkih jezera zaštićenim područjem.

Tridesetih godina 20. stoljeća akademik Ivo Pevalek prvi put znanstveno je obrazložio razloge za zaštitu Plitvičkih jezera. Proučavajući rast mahovina i algi zaključio je da je postanak i rast sedre, koja sudjeluje u izgradnji geomorfoloških oblika Plitvičkih jezera, najvažniji i najosjetljiviji biogeni proces koji je "suština Plitvičkih jezera". Ove znanstvene spoznaje i nastojanja akademika Ive Paveleka dovela su i do povijesnog datuma 8. travnja 1949., kada su Plitvička jezera proglašena prvim hrvatskim nacionalnim parkom.²⁷

Još i prije, a posebno nakon dobivanja službenog statusa zaštite, ovo je područje bilo predmetom mnogih znanstvenih i stručnih istraživanja. Tako je skupljeno mnogo spoznaja o prirodnim vrijednostima Nacionalnog parka Plitvička jezera, koje nisu "samo" sedrotvorni slapovi i svjetski poznatih šesnaest kaskadnih jezera. Nacionalni park Plitvička Jezera sadrži i bogatstvom geomorfoloških oblika, staništa šuma i travnjaka, flore i faune, te kulturne baštine.²⁸

4.2. Razvoj turizma na Plitvičkim Jezerima

Zbog povijesnih okolnosti Plitvička jezera su slabo poznata sve do polovice 19.st. 1861. na inicijativu i financijska sredstva vojnih časnika sagrađena je prva turistička kuća pod nazivom „carska kuća“ s kapacitetom samo od tri osobe. U tom razdoblju posjećuju ih tek rijetki

²⁵ Nacionalni park „Plitvička jezera“, <https://np-plitvicka-jezera.hr> (24.05.2018.)

²⁶ Poslovni turizam, www.poslovniturizam.com (27.04.2018.)

²⁷ Ibidem(27.04.2018.)

²⁸ Poslovni turizam, www.poslovniturizam.com (27.04.2018.)

putnici i prolaznici avanturisti. Zbog nesigurnosti i blizine turske opasnosti ovaj se romantični , tada gotovo divlji kraj uonovremenskim spisima naziva „Vražji vrt“.²⁹

Krajem 19.st. Društvo za zaštitu i proljepšavanje Plitvičkih jezera prvo je značajnije krenulo s radom u formiranju turističke ponude i početak rada na polju motiviranja posjetitelja na Plitvičkim jezerima.³⁰ Počinju se uređivati staze , putevi, odmorišta, postavljaju putokazi i natpisi, klupe i svjetiljke. Društvo izrađuje i distribuira plakate o Plitvičkim jezerima, te u domaćim i stranim tiskovinama uvrštava članke o njima.

1891. Plitvička jezera prvi puta su bila i cestovno povezana iz smjera Karlovca.³¹ Nakon tri godinezabilježeno je da je bilo tisuću putnika i turista na Plitvičkim jezerima. 1896. izgrađen je i prvi hotel s dvadeset i osam soba, pokraj jezera Kozjak (najveće jezero). Uz izgradnju hotela nabavljaju se i dvije lađe, kako bi turistima mogli ponuditi i ugodnu plovidbu jezerom Kozjak .

Još je na početku 20. stoljeća bilo više potencijalnih posjetitelja negoli su bile smještajne mogućnosti.³²Broj posjetiteljase povećava, pa tako se i grade i povećava broj smještajnih kapaciteta. 1922. broje 250 soba, značajan utjecaj ima i gradnja ličke pruge tih godina. Nakon desetak godina broj se povećava 668 soba. Nažalost hotel je uništen tokom drugog svjetskograta.

Nakon drugog svjetsko rata počinju iznova sa gradnjom, te je izgrađen hotel “Jezero“ koji i dan danas radi.

U nastavku slijedi slika 2 koja prikazuje hotel Jezero danas.

²⁹ Poslovni turizam, www.poslovniturizam.com (27.04.2018.)

³⁰ Ibidem(27.04.2018.)

³¹ Ibidem(27.04.2018)

³²Bilen, M., Bučar, K.,op.cit., str .146

Slika 2. Hotel „Jezero“ , danas

Izvor: Adrialin, www.adrialine.hr (09.06.2018.)

Lička kuća (restoran s autohtonim jelima ličkog kraja), stambeno naselje Mukinje za osoblje parka Plitvička Jezera. Sagrađeni su i plinovodi, dalekovodi, uređene pješačke staze.

8. travnja 1949. Plitvička proglašena su nacionalnim parkom, ona su najstariji i najveći nacionalni park u Hrvatskoj. Proglašenjem Plitvičkih jezera nacionalnim parkom nastaje opći val razvoja turizma na području Plitvičkih jezera, te turizam postaje djelatnost koja će valorizirati ovo relativno sačuvano remek-djelo prirode.

Razvoj turizma se sve više pristupa planski i 1950.godine radi se prvi regionalni plan uređenja koji je regulirao način izgradnje staza i mostova za posjetitelje, kao i objekata, da se zadrži dojam netaknute prirode. U razdoblju od 1954.-1958. grade se hotel Plitvice, te niz drugih objekata od kojih je posebno zanimljiv objekt 99, odnosno raskošna Vila izvor sagrađena za Tita koji je u njoj boravio tek nekoliko puta.

Šezdesetih godina 20.st. podignut je sustav drvenih staza i mostića, a sedamdesetih su kupljena dva vlaka koji uz elektro brodove na jezeru Kozjak prirodu još više približavaju posjetiteljima.³³

U cilju zaštite prostora od izuzetne vrijednosti 1979.g. Plitvička jezera su uvrštena na UNESCO-vu Listu svjetske prirodne i kulturne baštine. Tijekom sedamdesetih i osamdesetih godina 20. st. zabilježen je najintenzivniji rast broja posjetitelja i gradnje novih kapaciteta.³⁴

³³ Poslovni turizam, www.poslovniturizam.com (27.04.2018.)

Plitvice su 1990.g. imale oko 300 000 posjetitelja, od čega su 70% bili inozemni turisti, pretežno Nijemci, Francuzi, Austrijanci, Belgijanci, Talijani, Nizozemci, Britanci, Amerikanci i drugi.³⁵ Poslije Domovinskog rata za vrijeme kojeg je područje nacionalnog parka bilo nepristupačno njegovim posjetiteljima, a turistička infrastruktura uvelike uništena, turizam u nacionalnom parku je vrlo brzo ponovo zaživio. U 2006.g. posjetilo ga je preko 860.000 posjetitelja iz cijeloga svijeta.³⁶ 2011. godine prvi put u povijesti u Nacionalnom parku Plitvička Jezera bilo je preko milijun turista. Broj posjetitelja značajno raste, tako da je u 2017. godini posjetilo više od 1.720.000 turista.³⁷

Današnja ponuda Plitvičkih jezera omogućuje posjetiteljima da ga vođeni odabranim programom obilaska upoznaju kroz aktivnosti koji uključuju pješaćenje, vožnju električnim brodom i panoramskim vlakom, fotografiranje, veslanje, planinarenje i skijanje. Sve ove aktivnosti i smještaj u suvremeno opremljenim hotelima omogućuju posjetiteljima da se zadrže nekoliko dana u ovom neobično lijepom kraju.³⁸

4.3. Ugostiteljska ponuda Nacionalnog parka Plitvička Jezera

4.3.1. Gastronomska ponuda

U Nacionalnom parku Plitvička Jezera u ponudi su i gastronomski objekti gdje se posjetitelji parka mogu okrijepiti. Objekti su raspoređeni na nekoliko mjesta u parku kako bi posjetitelji mogli napraviti odmor nakon višesatnog obilaska.

Ponuda je najvećim dijelom bazirana na ličkoj kuhinji, pripremljena od sastojaka koji rastu u očuvanom okolišu plitvičkih polja i okoliša i proizvodima iz domaćeg uzgoja plitvičkog kraja.

Gastronomski objekti u Nacionalnom parku Plitvička Jezera:

- Bistro Kozjačka draga
- Bistro Hladovina
- Caffè Rapajinka
- Caffè Flora

³⁴ Poslovni turizam, www.poslovniturizam.com (27.04.2018.)

³⁵ Bilen, M., Bučar, K., op.cit., str .146

³⁶ Poslovni turizam, www.poslovniturizam.com (27.04.2018.)

³⁷ Turistička zajednica Općine Plitvička Jezera, www.discoverplitvice.com(09.06.2018..)

³⁸ Ibidem (27.04.2018.)

- Restoran Lička kuća
- Buffet Slap
- Buffet kupalište
- Buffetlabudovac
- Restoran Poljana.³⁹

4.3.2. Smještajni kapaciteti

Nacionalni park Plitvička Jezera nudi i smještaj u samom parku. Za posjetitelje koji su smješteni u hotelima unutar Nacionalnog parka idealno je kako bi što više vremena potrošili na obilaske parkom. Hoteli su nedaleko smješteni od samih jezera, te je vrlo lak pristup brodu i panoramskom vlaku. Za obilazak cijelog parka potrebno je dva dana, te se to odnosi samo na obilazak onih dijelova koji su dozvoljeni posjetiteljima.

Unutar parka nalaze se tri hotela:

- Hotel Jezero
- Hotel Plitvice
- Hotel Bellevue.

³⁹ Nacionalni park „Plitvička jezera“, <https://np-plitvicka-jezera.hr> (23.05.2018.)

5. ANALIZA POSJEĆENOSTI NACIONALNOG PARKA PLITVIČKA JEZERA

U nastavku slijedi analiza broja posjetitelja Nacionalnog parka Plitvička Jezera, obilježja cijena ulaznica, broj ostvarenih noćenja i struktura gostiju.

5.1. Analiza broja posjetitelja Nacionalnog parka Plitvička Jezera

U Nacionalnom parku Plitvička jezera broj posjetitelja kontinuirano raste. Značajna godina u porastu broja turista je 2011., gdje je prvi puta u povijesti u Nacionalnom parku Plitvička Jezera posjećenost u godini bila veća od milijun turista. Brojka ispod milijun gostiju godišnje se nespūšta, te svake godine posjećenost je veća.

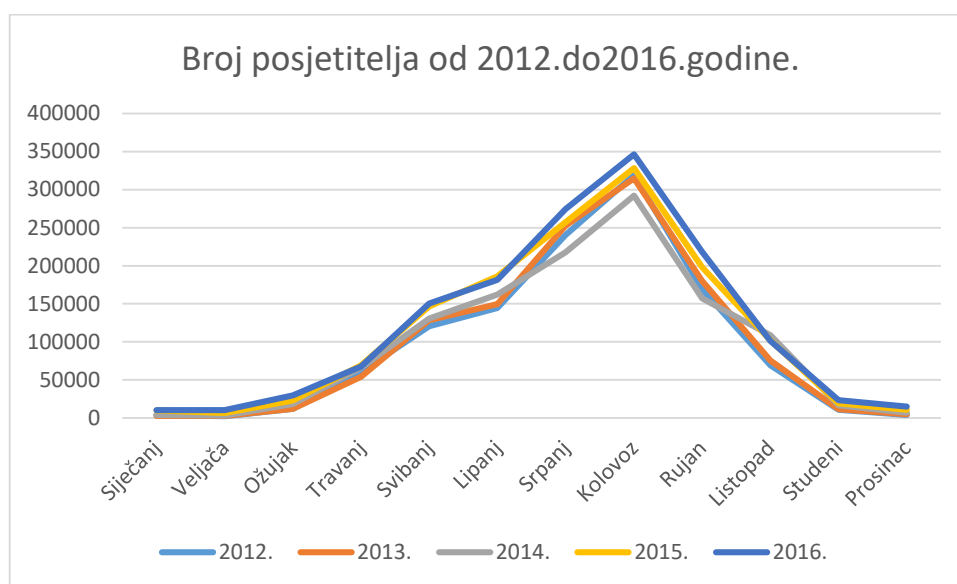
Tablica 1. Analiza broja posjetitelja Nacionalnog parka Plitvička Jezera u vremenskom periodu od 2012. do 2016. godine

	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.
Sijećanj	3990	2727	4189	10175	10587
Veljaća	2426	2629	3435	6789	10206
Ožujak	12037	12233	18440	23100	29936
Travanj	60977	53944	66197	69429	67650
Svibanj	120463	128439	130567	146477	150568
Lipanj	144420	149679	162112	185961	181656
Srpanj	240298	252558	217569	257102	274503
Kolovoz	318926	314614	292221	328294	346248
Rujan	169048	179813	157326	197809	218282
Listopad	69432	75704	108728	102007	101319
Studeni	10723	11728	16795	19346	23319
Prosinac	4279	4730	6870	10815	14956
UKUPNO	1157019	1188798	1184449	1357304	1429228

Izvor: Izrada autora prema podacima web stranice TZO Plitvička jezera, www.discoverpitvice.com (28.05.2018.)

Nacionalni park Plitvička Jezera je otvoren i posjećen cijele kalendarske godine. Plitvička jezera su posebna u svako doba godine, svako doba ima svoje ljepote po kojima su jezera, slapovi, šume, biljke i životinjski svijet posebne. Ipak, u ljetno doba je najveći broj posjetitelja radi ljetnih godišnjih odmora i školskih praznika.

Grafikon 1. Analiza broja posjetitelja Nacionalnog parka Plitvička Jezera u vremenskom periodu od 2012. do 2016. godine

Izvor: Izrada autora prema podacima web stranice TZO Plitvička jezera, www.discoverpitvice.com (28.05.2018.)

Grafikonom 1. su prikazani podaci tablice 1. Isti prikazuje broj posjetitelja Nacionalnog parka Plitvička Jezera od 2012. do 2016. godine. Broj posjetitelja u Nacionalnom parku raste izuzev 2014. godine u usporedbi s 2013. godinom. Blagi pad koji se desio 2014. jest iz razloga povećanja cijena ulaznica za vrijeme trajanja turističke sezone. U 2013. godini veći broj posjetitelja se događa u vrijeme turističke sezone u odnosu na 2014. godinu u mjesecima: srpanj, kolovoz i rujan. No, 2015. godine se bilježi ponovni porast broja posjetitelja u Nacionalnom parku Plitvička Jezera s obzirom na proteklu 2014. godinu.

Sveukupni broj posjetitelja u vremenskom razdoblju od pet uzastopnih godina podrazumijeva rast.

5.1.2. Cijena ulaznica

Ulaznica se može kupiti na ulazima jedan i dva Nacionalnog parka Plitvička Jezera, te pomoćnom ulazu Flora u blizini ulaza dva. Kupnjom ulaznice uključena je i vožnja brodom i panoramskim vlakom. U jednom tjednu tijekom godine organiziran je i obiteljski tjedan (najčešće u listopadu), gdje su cijene ulaznice niže nego inače. Ulaz u Nacionalni park Plitvička Jezera za djecu mlađu od sedam godina je besplatan.

Cijena ulaznica ovisi o:

- vremenskom periodu u godini (prije sezonska, sezonska, posezonska ulaznica),
- grupnoj ili individualnoj ulaznici,
- satarosnoj dobi osobe,
- jednodnevnog ili dvodnevnog trajanja.

5.2. Broj ostvarenih noćenja u Nacionalnom parku Plitvička Jezera

U srcu Nacionalnom parku Plitvička Jezera nalaze se tri hotela a to su: Jezero, Bellevue i Plitvice. Smještaj u hotelima je idealan za ljubitelje prirode jer su vrlo blizu jezera i šetnjice. Nedaleko od hotela smješten je i restoran Poljana.

Posjetitelji smješteni u hotelima unutar Nacionalnog parka Plitvička Jezera imaju i privilegije glede kupnje ulaznica. Jednodnevna ulaznica kupljena prvi dan bit će važeća i drugi dan tijekom razgleda parka. Kako bi na ulazima u park razlikovali posjetitelje koji noće u hotelima unutar parka od ostalih, na recepcijama hotela dobiju pečat na ulaznicu kao potvrdu da borave u hotelima.

U nastavku slijedi tablica 2 koja prikazuje ostvarena noćenja turista u hotelima Jezero, Plitvice i Bellevue.

Tablica 2. Ostvarena noćenja u hotelima Jezero, Plitvice i Bellevue u vremenskom razdoblju od 2012. do 2016. godine

Godina	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.
Broj noćenja	119364	118265	120035	123565	117920

Izvor: Izrada autora prema podacima web stranice TZO Plitvička jezera, www.discoverplitvice.com(28.05.2018.)

Broj ostvarenih noćenja u hotelima Jezero, Plitvice i Bellevue analiziran je u vremenskom periodu od 2012. do 2016. godine. Od 2013. godine do 2015. godine u hotelima Nacionalnog parka Plitvička Jezera broj noćenja se povećava.

Broj noćenja turista u hotelima Jezero, Plitvice i Bellevue tijekom promatranih godina ne bilježi stalni rast, jer se u Plitvičkom kraju i okolici nude razne vrste smještaja. Prevladava smještaj u domaćinstvu koji osigurava niže cijene od hotelskog smještaja.

5.3.Struktura gostiju

Nacionalni park Plitvička Jezera je jedan od glavnih prirodnih atrakcija u Hrvatskoj. Pomisao na Nacionalni park Plitvička jezera prije svega su jezera, koja i jesu fenomen.⁴⁰

Svojom atraktivnošću jezera i slapovi privukli su zainteresirane ljude iz čitavog svijeta. U parku Plitvička Jezera mogu se zamijetiti posjetitelji iz različitih dijelova svijeta. Interesantno je kako se u parku nalazi toliko ljudi iz različitih dijelova svijeta, te koliko različitih jezika možete čuti tijekom prolaska kroz park.

U nastavku slijedi tablica 3 koja prikazuje strukturu gostiju Nacionalnog parka Plitvička Jezera.

⁴⁰ Parkovi hrvatske, www.parkovihrvatske.hr(23.05.2018)

Tablica 3. Analiza strukture gostiju prema broju noćenja u Nacionalnom parku Plitvička Jezera 2016. godine

Država	broj noćenja
Njemačka	28.954
Koreja	27.879
Italija	27.590
Francuska	22.286
Japan	21.461
SAD	17.746
Tajvan	17.706
Nizozemska	15.437
Austrija	11.459
Španjolska	10.272
Ostali:	63.149
UKUPNO:	263.939

Izvor: Izrada autora prema podacima web stranice TZO Plitvička Jezera, www.discoverplitvice.com (28.05.2017.)

U tablici 3. je prikazana struktura gostiju 2016. godine, koja je prema podacima TZ općine Plitvička Jezera obuhvatila općinu Plitvička Jezera. Struktura gostiju je izračunata prema ostvarenim noćenjima, odnosno prijavama u svim smještajnim objektima općine Plitvička Jezera. Podaci iz tablice 3. prikazuju prvih deset najbrojnijih turista u općini Plitvička Jezera prema emitivnim turističkim tržištima.

Na prvom mjestu prema broju ostvarenih noćenja su Nijemci s ukupno 28954 noćenja, drugi Korejanci, a na trećem Talijani.

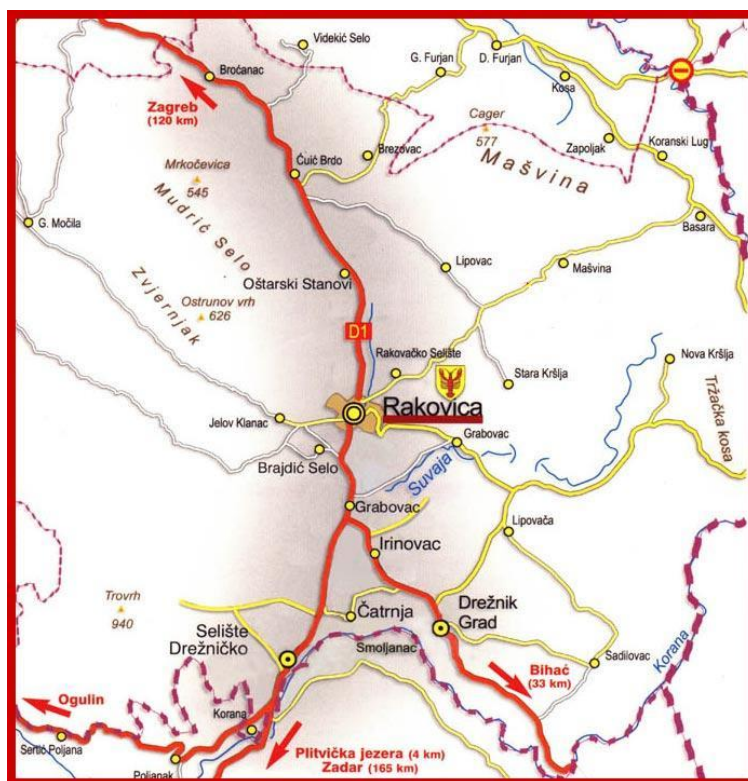
Ukoliko je struktura gostiju, odnosno prvih deset država prema broju ostvarenih noćenja u općini Plitvička Jezera promatrana s aspekta kontinentalne pripadnosti, najbrojniji su Europljani, pa slijede Azijati, te naposljetku Amerikanci.

6. OPĆINA RAKOVICA

Rakovica je poznata po povijesnom događaju „Rakovička buna“ koji se dogodio 1871. godine. Buna je bila neuspješan pokušaj uspostave Hrvatske države. Vođa bune bio je Eugen Kvaternik po kojem je ime dobila i osnovna škola u Rakovici.

Općina Rakovica formirana je 1993. godine temeljem Zakona o područjima županija, gradova i općina.⁴¹

Slika 3. Geografski prikaz općine Rakovica

Izvor: Službena internet stranica općine Rakovica, <http://www.rakovica.hr> (17.05.2018.)

Naselje Rakovica smješteno je u središnjem dijelu Republike Hrvatske, regionalno pripadajući Kordunu, odnosno može se reći da se nalazi na južnoj granici ove regije koja se "naslanja" na Liku. Vrlo često se ovo područje naziva Likom, a mještane Ličanima iako strogo geografski gledano to nije točno jer Lika počinje na rijeci Korani i dalje

⁴¹ Službena internet stranica općine Rakovica, <http://www.rakovica.hr> (17.05.2018.)

prema Plitvicama, a općina Rakovica (i samo mjesto) nalaze se prije rijeke Korane (gledano iz smjera Zagreba).

Rakovica je udaljena oko 120 km od Zagreba u smjeru juga (jugozapada). Nalazi se uz glavnu državnu prometnicu (D1) koja spaja sjevernu i južnu Hrvatsku pa je vrlo dobra povezanost sa središnjom i južnom Hrvatskom. Teritorij općine djelomično graniči sa susjednom Bosnom i Hercegovinom, a najbliži veći grad u toj susjednoj državi nam je Bihać (oko 45 km).

Općinu Rakovica čine naselja: Rakovica, Drage, Oštarski Stanovi, Rakovačko Selište, Brajdić Selo, Jelov Klanac, Gornja Močila, Rakovačka Korita, Lipovac, Stara Kršlja, Jamarje, Mašvina, Drežnik Grad, Irinovac, Drežnički Grabovac, Sadilovac, Drežničko Selište, Čatrnja, Korana, Nova Kršlja, Kordunski Ljeskovac, Koranski Lug, Basara, Brezovac i Broćanac.⁴²

6.1. Razvoj turizma u općini Rakovica

Turizam u općini Rakovica razvija se usporedno s razvojem turizma na Plitvičkim jezerima. Rakovica po regionalnim značajkama spada u Kordunsko-plitvičku turističku mikroregiju Karlovačke i Ličko-senjske županije. Od turističkih atrakcija izuzev Plitvičkih jezera u općini Rakovica nalaze se kompleks Baračevih špilja, kanjon rijeke Korane i Stari grad u Drežniku.

Gradnja prometnica 60-tih godina dvadesetog stoljeća počela je prometna i turistička afirmacija ovog prostora.⁴³ Prije Domovinskog rata turistička ponuda na području općine bila je uglavnom u društveno vlasništvu. Velika ratna razaranja završetkom rata nisu spriječila naglu obnovu postojećih objekata i izgradnju novih.

2001. godine otvorena je prva privatna turistička agencija u Grabovcu. Iste godine otvoren je i turistički informativni centar kako bi se turistima mogle pružiti sve potrebne informacije. 2001. godine općina Rakovica je zabilježena i kao najuspješnija kontinentalna općina u Hrvatskoj po broju ostvarenih noćenja.⁴⁴

Godine 2004. otvorene su Baračeve špilje, koje su znatno obogatile turističku ponudu općine Rakovica. Baračeve špilje su atrakcija i dodatni turistički sadržaj koje su pridonijele tome da se turisti u općini Rakovica duže zadržavaju.

⁴² Službena internet stranica općine Rakovica, <http://www.rakovica.hr> (17.05.2018.)

⁴³ Kruhek, M., Mijatović, A., Lorković, M. i drugi, *Rakovica srce od Hrvata*, Općinsko poglavarstvo Rakovice, „Mato Lovrak“ d.o.o., „DoNeHa“ d.o.o., Zagreb, 2003., str.372

⁴⁴ Ibidem, str. 372

Općina Rakovica ulaže u uređenje šetnica i biciklističkih staza. Potražnja za prirodnim destinacijama se povećava, a sve je veća i zainteresiranost za proizvode proizvedene iz domaće proizvodnje. Obiteljska gospodarstava u općini Rakovica su :Sirana Turkalj, OPG Čubrić (raznovrsna ponuda meda) i OPG Eko Klanac koji proizvode raznovrsno voće i povrće na ekološki način. 2014.godine otvorena je eko etno tržnica u Grabovcu. Tijekom ljetne turističke sezone pod organizacijom TZO Rakovica i uz pomoć lokalnih udruga organizirani su sajmovi gdje proizvođači nude svoje proizvode domaćim i stranim turistima.

6.2.Turistička ponuda općine Rakovica

Rekreativne aktivnosti koje se nude na području općine Rakovica su:

- Adrenalin park Plitvice
- Biciklističke staze
- Terensko jahanje
- Off road centar
- Ranch dolina jelena
- Lov.⁴⁵

Smještajni kapaciteti općine Rakovica su:

- Hoteli
- Kampovi
- Restorani sa smještajem
- Obiteljski smještaj
- Smještaj kod domaćina.

Ugostiteljsku ponudu općine Rakovica čine:

- Barovi
- Restorani.

Turističke atrakcije općine Rakovica su:

- Baraćeve špilje
- Stari grad Drežnik

⁴⁵ Turistička zajednica općine Rakovica, www.plitvickedoline.hr (27.05.2018)

- Kanjon rijeke Korane.

6.2.1 Turističke atrakcije

Baraćeve špilje se nalaze u Novoj Kršlji u općini Rakovica. Dije se na Gornju i Donju ili veliku i malu. Prvi ih je snimio Karlovčanin Hinko Krapek 1888. godine. Dao je izgraditi prilazne stube i stazu. Među prvima je organizirao izlete u špilje. Baraćeve špilje otvorene su za javnost 1892. godine.⁴⁶

Slika 4. Baraćeve špilje

Izvor: Turistička zajednica općine Rakovica, www.plitvickedoline.hr (09.06..2018)

Prirodna je vrijednost ovih špilja u tome što obiluju sigastim stupovima i do 5 metara. Osim geomorfološke važnosti, špilje su iznimno značajne i bogate zbog arheološke vrijednosti. Arheološka iskapanja rezultirala su pronalaskom pretpovijesnog materijala iz razdoblja do 2000 god. prije Krista. Špilja je bogata podzemnom faunom koja je zakonom zaštićena. Zbog staništa šišmiša i nekih drugih životinja Baraćeve špilje zakonom su zaštićene.⁴⁷

Inicijativa za zaštitu Baraćevih špilja pokrenuta je još 1999. godine kada je Zavod za prostorno uređenje Karlovačke županije na temelju mišljenja Speleološkog društva Karlovac izradio elaborat opravdanosti proglašenja „Baraćevih špilja“ u Novoj Kršlji zaštićenim dijelom prirode –geomorfološkim spomenikom. No tada zaštita nije provedena. Šire područje

⁴⁶Kruhek, M., Mijatović, A., Lorković, M. i drugi, op.cit., str.382

⁴⁷Kruhek, M., Mijatović, A., Lorković, M. i drugi, op.cit., str.385

Baraćeve špilje je i arheološki značajno stoga je preventivno zaštićeno kao arheološka zona Rješenjem Konzervatorskog odjela u Karlovcu 2003. godine. Trajna zaštita područja proglašena je 29.03.2016. godine.⁴⁸

Baraćeve špilje za turističke posjete i razgled otvorene su 2004.godine. Obilazak Baraćeve špilje je isključivo uz pratnju vodiča, koji traje oko 40-ak min. U obilazak su uključene Gornje Baraćeve špilje popraćene posebnom rasvjetom. Dvorane i kanali su lako prohodni te pristupačni svim uzrastima posjetitelja.

Stari grad Drežnik utvrda koja se nalazi u općini Rakovica, na samom jugu Karlovačke županije, u povijesnim se izvorima spominje već u 12. stoljeću.⁴⁹Taj lokalitet obuhvaća arheološka nalazišta i ne valorizirane slikovite stijene kanjona podno ostatka utvrde.⁵⁰ Tijekom 16. stoljeća taj je frankopanski dvorac bio pod stalnom prijetnjom Turaka, a 1592. godine konačno je i pao u njihove ruke. Oslobođen je tek krajem 18. stoljeća.⁵¹

Svoju turističku privlačnost Drežnik Grad duguje poglavito slikovitim ruševinama drevne utvrde iznad kanjona rijeke Korane.⁵² Obnovljen je povijesni vidikovac, te je omogućen posjet turistima.

Kako bi Stari grad Drežnik bio još atraktivniji i privlačniji posjetiteljima, turistička zajednica općine Rakovica u vrijeme turističke sezone općine organizira manifestacije. Manifestacije su povijesnog karaktera. Općina Rakovica je bogata zanimljivim legendama i povijesnim događajima te kroz manifestacije žele oživiti povijest u punom smislu.

⁴⁸Baraćevešpilje, www.baraceve-spilje.hr(12.06.2018.)

⁴⁹ Turistička zajednica općine Rakovica, www.plitvickedoline.hr (12.06.2018)

⁵⁰Kruhek, M., Mijatović, A., Lorković, M. i drugi, op.cit., str.386

⁵¹ Turistička zajednica općine Rakovica, www.plitvickedoline.hr (12.06.2018)

⁵²Kruhek, M., Mijatović, A., Lorković, M. i drugi, op.cit., str.386

Slika 5. Stari grad Drežnik

Izvor: Turistička zajednica općine Rakovica, www.plitvickedoline.hr (12.06.2018)

Rijeka Korana je jedna od četiri najpoznatije rijeke Karlovačke županije. Izvire na Plitvičkim jezera, a velikim dijelom prolazi kroz općinu Rakovica. Kanjoni kojima teče Korana često su živopisni i krečnjački, visoki po stotinu i više metara. Obrasli su često bukovom šumom, a nisu rijetkost niti pećine.

U upotrebi je poučna staza “Stari grad” i šetnica kanjonom Korane. Riječ je o relaciji od Starog grada Drežnika pa sve do autokampa “Korana” u naselju Čatrnja u dužini od dva kilometra. Šetnica i poučna staza je bez uspona i padova, te pruža posjetiteljima upoznavanje bogatstva biljnog i životinjskog svijeta kojima je staza okružena.

Slika 6. Kanjon rijeke Korane

Izvor:Kamping Udruženje Hrvatske,www.camping.hr(14.06.2018.)

6.2.1.Smještajni kapaciteti općine Rakovica

U općini Rakovica, zahvaljujući blizini Plitvičkih jezera, odvija se stalni turistički razvoj. Broj smještajnih kapaciteta povećava se iz godinu u godinu. U općini Rakovica se nalaze kampovi, hoteli i privatni smještaj. Gotovo svako kućanstvo u općini Rakovica nudi jedan od oblika privatnog smještaja, a nekolicina imaju i svoje vlastite ugostiteljske objekte prehrane i točenja pića.

Smještajni kapaciteti na području općine Rakovica:

1. Kampovi (kamp Turist i kamp Korana)
2. Hoteli (hotel Degenija, hotel Grabovac i novootvoreni hotel 16 Lakes Hotel)
3. Privatni smještaj.

Kamp Turist smješten je u naselju Grabovac nedaleko od Plitvičkih jezera. Kamp nudi 100 kamp parcela i 25 kamp mjesta, 16 dvokrevetnih soba, 6 trokrevetnih soba smještene u tri drvene kućice, jedan mobilni apartman, 10 mobilnih kućica i indijsko selo sa 6 šatora. U sklopu kampa gostima je dostupan restoran, mjenjačnica i trgovina. 2018. godine recepcija i restoran su u novom modernom izdanju, obnovljeni su, te su vrlo atraktivnog i privlačnog izgleda.

Kamp Korana smješten je u naselju Čatrnja svega par kilometara udaljeno od kampa Turist u smjeru Plitvičkih jezera. Pod vlasništvom je Nacionalnog parka Plitvička Jezera. Kamp nudi

550 kamp jedinica i 42 kamp bungalova. U sklopu kampa dostupan je restoran, mjenjačnica i trgovina. U neposrednoj blizini je nalazi se i rijeka Korana koja omogućava turistima kupanje.

Hotel Degenija novouređeni hotel smješten u naselju Drežničko Selište, udaljeno samo četiri kilometra od Plitvičkih jezera. Kategoriziran je sa 3 zvjezdice s 20 smještajnih jedinica. Nedaleko od samog hotela nalazi se i restoran Degenija, koja turistima nudi vrsne specijalitete s velikom dijelom i ličke.

Hotel Grabovac smješten je u naselju Grabovac, te je pod vlasništvom Nacionalnog parka Plitvička Jezera. Za turistički smještaj nudi 31 sobu. U sklopu hotela gostima je dostupan restoran, mjenjačnica i trgovina.

16 Lakes Hotel je novootvoreni hotel 2018. godine, te se nalazi u naselju Grabovac. U ponudi je šesnaest soba za turistički boravak. Modernog je i atraktivnog izgleda.

Privatni smještaj jest najrasprostranjeniji u općini Rakovica. Skoro svako kućanstvo nudi jedan od oblika privatnog smještaja, te se sve više obitelji odlučuje u ulaganje u privatni turistički sadržaj.

7. ANALIZA POSJEĆENOSTI U OPĆINI RAKOVICA

Za razvoj općine Rakovice u turizmu najveću ulogu imaju Plitvička jezera. Plitvička jezera su svjetskog značaja, te se potražnja za njima konstantno povećava. Povećanjem zainteresiranosti i posjećenosti Nacionalnog parka Plitvička Jezera paralelno se povećava broj ostvarenih noćenja u općini Rakovica.

7.1. Analiza posjetitelja općine Rakovica

U općini Rakovica nalazi se značajan broj smještajnih kapaciteta. Broj smještajnih kapaciteta u općini Rakovica se svake godine povećava. U općini se nalaze dva kampa, tri hotela i mnogo različitih oblika privatnog smještaja. Povećanjem ponude smještajnih kapaciteta u općini Rakovica uspješno se povećava i broj ostvarenih noćenja.

Tablica 4. Analiza broja posjetitelja općine Rakovica prema broju turističkih noćenja u smještajnim kapacitetima od 2012. do 2016. godine

Godina	Broj noćenja	Broj postelja	Prosječan broj noćenja u godini
2012.	185715	3179	58,42
2013.	205604	3487	58,96
2014.	207293	3578	57,94
2015.	245869	3736	65,81
2016.	255182	3849	66,3

Izvor: Izrada autora prema prikupljenim podacima iz TZO Općine Rakovica

Podaci iz tablice 4. obuhvaćaju sve smještajne kapacitete na području općine Rakovica, a to su: hoteli, kampovi i privatni smještaj. Broj turističkih noćenja u vremenskom periodu od 2012. do 2016. godine sveukupno raste. Broj postelja se povećava u vremenskom periodu od 2012. do 2016. godine. No, izračunom prosječnog broja noćenja događa se blagi pad u 2014. godini u odnosu na 2013. godinu. Nakon 2014. godine bilježi se ponovni rast.

7.2. Struktura posjetitelja općine Rakovica 2016. godine

U posjet Nacionalnom parku Plitvička Jezera turisti dolaze iz cijelog svijeta, tako da to znatno utječe i na samu strukturu gostiju u općini Rakovica. U općini Rakovica najmnogobrojniji

turisti su Europljani, što se razlikuje od strukture gostiju u općini Plitvička Jezera. Razlog tome jest što općina Plitvička Jezera u ponudi ima veći broj hotelskog smještaja. Hotelski smještaj preferiraju turisti koji dolaze u organiziranim grupama, a to su grupe izvan Europe (značajan broj Azijskih grupa). U općini Rakovica većina turista koji odabiru smještaj nisu organizirane grupe, već su to obitelji s djecom, bez djece i sl.

Tablica 5. Struktura posjetitelja u općini Rakovica u 2016. godini

Država	Broj noćenja
Njemačka	47395
Italija	28654
Nizozemska	26113
Francuska	23972

Izvor: Izrada autora prema prikupljenim podacima iz TZ općine Rakovica

Struktura posjetitelja iz tablice 5. izračunata je po broju ostvarenih noćenja u svim objektima koji se nalaze u općini Rakovica. Na prvom mjestu prema broju ostvarenih noćenja su Nijemci, koji su također prvi u tablici 3. gdje je analizirana struktura posjetitelja u općini Plitvička Jezera. U općini Rakovica prema broju ostvarenih noćenja dominiraju Europljani.

7.3. Analiza posjetitelja Baračevih špilja

Baračeve špilje su jedna od najznačajnijih atrakcija u općini Rakovica, te su dodatni turistički sadržaj koji je često na izbor turistima koji se zadržavaju duže od jednog dana u općini Rakovica. Za posjet turistima su otvorene od 2004. godine, te se bilježi stalni rast broja turista iz godine u godinu. Za povećanje broja turista veliku ulogu ima i neprestano ulaganje u turističku valorizaciju Baračevih špilja.

U nastavku slijedi tablica 6 koja prikazuje broj posjetitelja Baračevih špilja od 2012. do 2016. godine.

Tablica 6. Analiza broja posjetitelja u Baračevim špiljama u vremenskom periodu od 2012. do 2016. godine

Godina	Broj posjetitelja
2011.	9430
2012.	10248
2013.	11614
2014.	13568
2015.	15701
2016.	17245

Izvor: Izrada autora prema prikupljenim podacima iz Javne ustanove za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima na području općine Rakovica

Prema podacima iz tablice 6. broj posjetitelja u vremenskom periodu od 2011. do 2016. se kontinuirano povećava. Od 2011. do 2016. godine broj posjetitelja u Baračevim špiljama se udvostručio.

Pretpostavka za budućnost jest da će se broj posjetitelja u Baračevim špiljama povećavati, jer one nisu još dostigle svoju tržišnu afirmaciju i zahtjevaju dodatne marketinške napore.

8. ANALIZA TURISTIČKOG PROMETA NACIONALNOG PARKA PLITVIČKA JEZERA I OPĆINE RAKOVICA

U analizu turističkog prometa Nacionalnog parka Plitvička jezera i općine Rakovica obuhvaćeni su podaci iz sekundarnih izvora`.

Tablica 7. Stopa rasta broja posjetitelja u Nacionalnom Parku Plitvička Jezera prema kupljenim ulaznicama u vremenskom periodu od 2012. do 2016. godine

Godina	Broj posjetitelja	Verižni indeksi	Stopa rasta
2011.	1083141	-	-
2012.	1157019	106,82	6,82%
2013.	1188798	102,75	2,75%
2014.	1184449	99,63	-0,37%
2015.	1357304	114,59	14,59%
2016.	1429228	105,3	5,30%

Izvor: Izrada autora prema podacima web stranice TZO Plitvička jezera, www.discoverpitvice.com(17.06.2018.)

U tablici 7. su iskazani podaci o broju posjetitelja u Nacionalnom parku Plitvička Jezera prema kupljenim ulaznicama u vremenskom periodu od 2011. do 2016. godine i izračunata je stopa rasta turističkog prometa od 2012. do 2016. godine.

Tablica 8. Stopa rasta prema broju ostvarenih noćenja u hotelima Jezero, Plitvice, Bellevue u vremenskom periodu od 2012. do 2016. godine

Godina	broj noćenja	Verižni indeksi	stopa rasta
2011.	117693	-	-
2012.	119364	101,42	1,42%
2013.	118265	99,08	-0,92%
2014.	120035	101,49	1,49%
2015.	123565	102,94	2,94%
2016.	117920	5,43	-4,57%

Izvor: Izrada autora prema podacima web stranice TZO Plitvička jezera, www.discoverpitvice.com(17.05.2018.)

U tablici 8. su iskazani podaci o broju ostvarenih noćenja u hotelima Jezero, Plitvice i Bellevue u Nacionalnom parku Plitvička Jezera u vremenskom periodu od 2011. do 2016.godine, te je izračunata stopa rasta broja ostvarenih noćenja od 2012. do 2016.godine.

Tablica 9. Stopa rasta broja posjetitelja u Baraćevim špiljama u vremenskom periodu od 2012. do 2016. godine

Godina	Broj posjetitelja	Verižni indeksi	Stopa rasta
2011.	9430	-	-
2012.	10248	108,67	8,67%
2013.	11614	113,33	13,33%
2014.	13568	116,82	16,82%
2015.	15701	115,72	15,72%
2016.	17245	109,83	9,83%

Izvor: Izrada autora prema prikupljenim podacima iz Javne ustanove za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima na području općine Rakovica

U tablici 9. su iskazani podaci o broju posjetitelja u Baraćevim špiljama prema kupljenim ulaznicama u vremenskom periodu od 2011. do 2016. godine, te je izračunata stopa rasta turističkog prometa od 2012. do 2016. godine.

Tablica 10. Stopa rasta broja ostvarenih turističkih noćenja u smještajnim kapacitetima općine Rakovica od 2012. do 2016. godine

Godina	Stupac1	Indeksi	stopa rasta
2011.	169527	-	-
2012.	185715	109,54	9,54%
2013.	205604	110,71	10,71%
2014.	207293	100,82	0,82%
2015.	245869	118,61	18,61%
2016.	255182	103,79	3,79%

Izvor: Izrada autora prema prikupljenim podacima iz TZO Općine Rakovica

U tablici 10. su prikazani podaci o broju ostvarenih noćenja u smještajnim kapacitetima općine Rakovica u vremenskom periodu od 2011. do 2016. godine, te je izračunata stopa rasta broja ostvarenih noćenja od 2012. do 2016. godine.

Tablica 11. Stopa rasta broja postelja u smještajnim kapacitetima općine Rakovica u vremenskom periodu od 2012. do 2016. godine

Godina	broj postelja	indeksi	stopa rasta
2011.	2927	-	-
2012.	3179	108,61	8,61%
2013.	3487	109,69	9,69%
2014.	3578	102,61	2,61%
2015.	3736	104,41	4,41%
2016.	3849	103,02	3,02%

Izvor: Izrada autora prema prikupljenim podacima iz TZO Općine Rakovica

U tablici 11. su prikazani podaci o broju postelja u smještajnim kapacitetima općine Rakovica u vremenskom periodu od 2011. do 2016. godine, te je izračunata stopa rasta broja postelja od 2012. do 2016. godine.

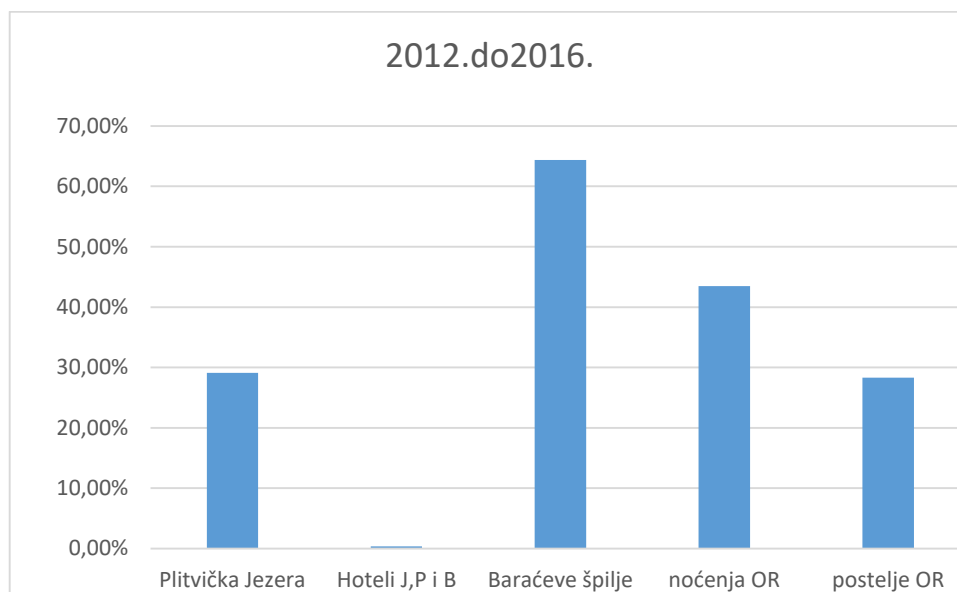
Tablica 12. Turistički promet Nacionalnog parka Plitvička Jezera i općine Rakovica

Godina	Plitvička Jezera	Hoteli J, P i B	Baraćeve špilje	Noćenja OR	Postelje OR
2012.	6,82%	1,42%	8,67%	9,54%	8,61%
2013.	2,75%	-0,92%	13,33%	10,71%	9,69%
2014.	-0,37%	1,49%	16,82%	0,82%	2,61%
2015.	14,59%	2,94%	15,72%	18,61%	4,41%
2016.	5,30%	-4,57%	9,83%	3,79%	3,02%
UKUPNO	29,09%	0,36%	64,36%	43,47%	28,34%

Izvor: Izrada autora prema prikupljenim podacima iz TZO Općine Rakovica, Javne ustanove za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima na području općine Rakovica, web stranice TZO Plitvička jezera, www.discoverpitvice.com (17.05.2018.)

U tablici 12. su prikazani podaci stope rasta turističkog prometa Nacionalnog parka Plitvička Jezera i Općine Rakovica u vremenskom periodu od 2012. do 2016. godine. U turistički promet obuhvaćeni su: broj kupljenih ulaznica u Nacionalnom parku Plitvička Jezera, broj ostvarenih noćenja u hotelima Jezero, Plitvice i Bellevue, broj kupljenih ulaznica u Baračevim špiljama, broj ostvarenih noćenja u općini Rakovica te broj postelja smještajnih kapaciteta u općini Rakovica.

Grafikon 2: Stopa turističkog prometa Nacionalnog parka Plitvička Jezera i općine Rakovica u razdoblju od 2012. do 2016. godine (kumulativno)

Izvor: Izrada autora prema prikupljenim podacima iz TZO Općine Rakovica, Javne ustanove za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima na području općine Rakovica, web stranice TZO Plitvička jezera, www.discoverpitvice.com (17.05.2018.)

Najveći porast turističkog prometa bilježe Baraćeve špilje sa 64,36% stope rasta (kumulativno), te slijede broj ostvarenih noćenja u općini Rakovica sa 43,47% (kumulativno), broj kupljenih ulaznica u Nacionalnom parku Plitvička Jezera sa 29,09% (kumulativno), broj postelja smještajnih kapaciteta u općini Rakovica stopom rasta od 28,34% (kumulativno), te naposljetku se nalazi turistički promet ostvarenih noćenja u hotelima Jezero, Plitvice i Bellevue sa 0,36% (kumulativno).

Razdijelimo li turistički promet na promet Nacionalnog parka Plitvička Jezera i promet općine Rakovica, općina Rakovica ima veću stopu rasta. Jedan od razloga tome i jest blizina Plitvičkih jezera. Općina Rakovica ima prostora za daljnji razvoj i ulaganje u turističke sadržaje zahvaljujući blizini Nacionalnog parka Plitvička Jezera.

9. ZAKLJUČAK

Završni rad s teorijskog aspekta analizira obilježja turističke ponude i turističku valorizaciju zaštićenih prostora. Problematika s praktičnog aspekta obuhvaća Nacionalni park Plitvička Jezera i općinu Rakovica. Na temelju analiziranih podataka uspoređuje se turistički promet Nacionalnog parka Plitvička Jezera i općine Rakovica.

Analiza u ovom radu je izrađena na temelju sekundarnih podataka koji se odnose na vremenski period od 2012. do 2016. godine. Analizirajući podatke turističkog prometa uočen je kontinuirani rast istog u Nacionalnom parku Plitvička Jezera kao i općini Rakovica. Plitvička jezera su svjetska destinacija. Širom svijeta su poznata i vrlo atraktivna turistima. Trenutno ostvaruju rekordne kvantitativne rezultate.

Rast broja turista u Nacionalnom parku Plitvička Jezera daje mogućnost i prostora općini Rakovica za turistički rast i razvoj. Promatranih godina općina Rakovica se turistički razvija. Postojećim atrakcijama, prirodnim i kulturnim dobrima, turističkom ponudom postaje privlačna turistička destinacija. U općini Rakovica se nalaze smještajni kapaciteti, ugostiteljski objekti, rekreativni sadržaji koji uspješno zadovoljavaju turističke potrebe modernih turista. Od atraktivnih resursa tu su Baraćeve špilje, Stari grad Drežnik i kanjon rijeke Korane koji trenutno nije u potpunosti turistički valoriziran.

Istraživanjem za potrebe izrade ovog rada potvrđena je značajna i neposredna uloga Nacionalnog parka Plitvička Jezera u turističkom razvoju općine Rakovica. Utvrđena je povezanost u rastu ostvarenog turističkog prometa Nacionalnog parka i općine Rakovica kroz analizu statističkih podataka. Turisti odsjedaju u smještajnim kapacitetima općine Rakovica s ciljem posjete Nacionalnog parka, uživanja u blagodatima očuvane prirode i upoznavanja bioraznolikosti čitavog prostora Kordunsko-plitvičke turističke mikroregije. U svrhu implementacije održivog razvoja turizma na prostoru Nacionalnog parka Plitvička Jezera i općine Rakovica valja postizati, osim kvantitativnih poslovnih rezultata, uspjeh na području kvalitete usluga i zaštite okoliša.

POPIS LITERATURE

Knjige:

1. Pirjevec, B., *Turizam-jučer,danas,*, Veleučilište u Karlovcu, Karlovac, 2008.
2. Bilen, M., Bučar, K., *Osnove turističke geografije*, Ekonomski fakultet Zagreb, Zagreb 2001.
3. Bilen, M.,*Turizam i okoliš*, Veleučilište u Karlovcu, Karlovac, 2016.
4. Kruhek, M., Mijatović, A., Lorković, M. i drugi, *Rakovica srce od Hrvata*, Općinsko poglavarstvo Rakovice, „Mato Lovrak“ d.o.o., „DoNeHa“ d.o.o., Zagreb, 2003.

Internet stranice:

1. Nacionalni park „Plitvička jezera“, <https://np-plitvicka-jezera.hr>
2. Turistička zajednica Općine Plitvička Jezera, www.discoverpitvice.com
3. Poslovni turizam, www.poslovniturizam.com
4. Parkovi hrvatske, www.parkovihrvatske.hr
5. Službena internet stranica općine Rakovica, <http://www.rakovica.hr>
6. Turistička zajednica općine Rakovica, www.plitvickedoline.hr
7. Baraćeve špilje,www.baraceve-spilje.hr
8. Kamping Udruženje Hrvatske,www.camping.hr

POPIS TABLICA

Tablica br. 1: Analiza broja posjetitelja Nacionalnog parka Plitvička Jezera u vremenskom periodu od 2012. do 2016. godine.....	14
Tablica br. 2: Ostvarena noćenja u hotelima Jezero, Plitvice i Bellevue u vremenskom razdoblju od 2012. do 2016.godine.....	17
Tablica br. 3: Analiza strukture gostiju prema broju noćenja u Nacionalnom parku Plitvička Jezera 2016.godine.....	18
Tablica br. 4: Analiza broja posjetitelja općine Rakovica prema broju turističkih noćenja u smještajnim kapacitetima od 2012.do 2016.godine	27
Tablica br. 5 : Struktura posjetitelja u općini Rakovica u 2016.godini.....	28
Tablica br. 6: Analiza broja posjetitelja u Baračevim špiljama u vremenskom periodu od 2012. do 2016. godine.....	29
Tablica br. 7: Stopa rasta broja posjetitelja u Nacionalnom Parku Plitvička Jezera prema kupljenim ulaznicama u vremenskom periodu od 2012. do 2016. godine.....	30
Tablica br. 8: Stopa rasta prema broju ostvarenih noćenja u hotelima Jezero, Plitvice, Bellevue u vremenskom periodu od 2012. do 2016. godine.....	30
Tablica br. 9: Stopa rasta broja posjetitelja u Baračevim špiljama u vremenskom periodu od 2012. do 2016. godine.....	31
Tablica br. 10: Stopa rasta broja ostvarenih turističkih noćenja u smještajnim kapacitetima općine Rakovica od 2012. do 2016. godine.....	31
Tablica br. 11: Stopa rasta broja postelja u smještajnim kapacitetima općine Rakovica u vremenskom periodu od 2012. do 2016. godine.....	32
Tablica br. 12: Turistički promet Nacionalnog parka Plitvička Jezera i općine Rakovic.....	32

POPIS ILUSTRACIJA

Popis slika:

Slika br. 1.:Plitvička jezera, Veliki slap.....	8
Slika br. 2.: Hotel „Jezero“ , danas.....	11
Slika br. 3.:Geografski prikaz općine Rakovica.....	19
Slika br. 4.:Baraćeve špilje.....	22
Slika br. 5.:Stari grad Drežnik.....	24
Slika br. 6.: Kanjon rijeke Korane.....	25

Popis grafičkih prikaza:

Grafikon br. 1.: Analiza broja posjetitelja Nacionalnog parka Plitvička Jezera u vremenskom periodu od 2012. do 2016. godine.....	15
Grafikon br. 2.: Stopa turističkog prometa Nacionalnog parka Plitvička Jezera i općine Rakovica u razdoblju od 2012. do 2016.godine (kumulativno).....	33